

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cene po pošti:
za celo leto . R 50.—
za pol leta . R 25.—
za četrt leta . R 13.—
za 1 mesec . R 4.50
Za Ljubljano mesečno 4.50
Uredništvo in uprava:
Ropitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50

Mažarska cenzura v Ljubljani.

„Večerni list“ zaplenjen radi — „Zločinca“.

Ljubljana, 13. januarja. Dr. Žerjav se je zopet proslavil. Zaplenil je „Večerni list“, in sicer radi članka „Zločinca“, ki smo ga povzeli po drugem listu, ki ga pa dr. Žerjav ni zaplenil. Že v tem se kaže dr. Žerjavova dvojna mera!

Zaplenil je dr. Žerjav naš list, ki izide ob 2. popoldne, še le ob 6. zvečer, kar je velika zanikarnost. Njegovi organi so lovili po kavarnah „Večerni list“, mesto da bi lovili verižnike. Dr. Žerjav je oškodoval list in naročnike, ker je menda večina pošte

zaplenjena — v vlakih.

Da je „Več. list“ zaplenjen, smo danes izvedeli čisto slučajno, ker si dr. Žerjav ni dal časa, da bi nam to uradno naznanil, kakor bi bila dolžnost tistega, ki vrši takle pandurski posel.

Dr. Žerjav uvaja pri nas nasilne in policijske metode grofa Tisze in grofa Stürgkha. Dolgo ne bo več trajalo to paševanje! Resnica se ne da prikriti. Ljudstvo bo sodelo. Tedaj bo konec slovenskega Stürgkha in belgrajskega Tisze!

4 krome za 1 dinar. Socialisti-delavci in pa liberalci-uradniki zahtevajo izmenjavo kakor mi: ena krona proti enemu dinarju. Dinar namreč ni čisto nič več vreden kakor naša krona! Sedaj pa so socialistični in liberalni ministri v neznanski zadregi. Srbijski ministri pa so za izmenjavo 1 proti 10, k večjemu 1 proti 14. Finančni minister dr. Veljkovič je za izmenjavo 4 proti 1. Tudi Kristan in Kramer sta že bila za izmenjavo 4 proti 1, sedaj pa jima pride naenkrat ta velika nevolja v lastnih strankah nasproti. Nastala je naenkrat velika zmešnjava. Ministri postajajo bolni, odhajajo iz Beograda, se kličejo nazaj v Beograd, si medseboj pretijo z demisijami in ves svet gleda kaj bo.

No, kaj bo? Ljudstvu se bo vrgel pesek v oči, socialistični in liberalni ministri pa bodo izpeljali svoj načrt ter vzeli ljudstvu vsaj na vsak dinar tri krome. Ako je osem milijard kron v prometu, se bo ljudstvu odvzelo 6 milijard. Komu se to odvzame? Ali bogatašem, ki so po bankah spremenili krome v franko in dolarje? Ali bankam, ki so izposodile svoje denar industrijcem? Ali industrijcem, ki so pridno investirali in spravili svoj denar med delavce in kmete? Vsi ti ne bodo trpeli. Trpeli bodo le naši mali ljudje, delavec, kmet in uradnik, ki ima svoj denar v žepu ali v hranilnici. Druge države pripravljajo davke na premoženja, pri katerih sta delavec in mali kmet izvzeti, drugim pa se nalagajo davki stopnjevalno po visokosti premoženja, pri nas pa se kratkomalo vzame onemu, ki ima slučajno ravno sedaj nekaj kron v žepu. To je najlažji način obdačenja, a tudi najbolj krivičen. Kapitalisti radi tega molčijo, stokajo samo delavci, kmetje in uradniki.

Socialisti bodo še dalje zobali iz Kristanove roke, liberalci še dalje smatrali Kramerja za najzmožnejšega ministra. Ubogo ljudstvo pa bo tožilo in plakalo. Šest milijard bo položilo na altar domovine, v kateri se mastijo verižniki, izvoznicarji in kapitalisti.

Delajte, ne prosjačite!

Oster opomin Amerike Evropi.

Washington, 9. jan. »Assoziated Press« poroča, da se je Hoover ostro izrazil proti tujim propagandistom, ki slikajo evropski gospodarski in finančni položaj tako, kakor da bi bila Evropa popolnoma odvisna od ameriške pomoči. Temu nikakor ni tako in je Hoover proti vsem posojilom Evropi. Evropski narodi naj delajo, ne pa se zanašajo na tujo pomoč. Zadnji čas je, da začno svoja bremena sami nositi.

Kar tiče Italije, je njen položaj sedaj zelo težaven, a izboljšal bi se takoj, kakor hitro bi demobilizirala armado in mornarico. Italija ni nikjer ogrožena. — Hoover je zaključil svojo izjavo: Združene države se ravno zato umaknejo iz Evrope, da jo privedejo do zavesti, da je za njo zadnji čas, se zopet lotiti dela in poslov.

Ogrožen mir.

LDU Pariz, 12. jan. (DKU) Pariška izdaja lista »Daily Mail« poroča, da je lord Robert Cecil, predsednik izvršilnega odbora lige za zvezo narodov, priobčil v imenu te skupine manifest, kjer veli: Zveza narodov bo ali faktučna zveza, ali pa le prazna pena. To je odvisno od stališča narodov, zlasti od stališča angleškega naroda. Na vsak način je potrebno, da se omeji oboroževanje. Lord Robert Cecil izjavlja v tem manifestu, da je še več vzrokov, ki ogrožajo mir, na primer položaj na Ruskem, gospodarski kaos v mnogih evropskih deželah, neodločena sporna vprašanja na mirovni konferenci sami in končno nedostatki mirovne pogodbe, zlasti njene finančne odredbe.

Dr. Renner v Pragi.

LDU Praga, 12. januarja. (ČTU.) Nadškof dr. Kordač je danes opoldne v spremstvu svojega tajnika obiskal avstrijskega državnega kancelarja dr. Rennerja in mu izrazil svoje želje za uspeh pogajanj s češkoslovaško vlado. Obrazložil mu je svoje sočutje za žalostnimi prehranjevalnimi razmerami v Avstriji in na Dunaju, prosil dr. Rennerja podpore v vprašanju češke službe božje na Dunaju in mu izročil tozadevno spomenico.

Slepomišenje.

Ko so nam meseca decembra kolekovali denar, odvzeli so nam 20 odstotkov vsega za kolekovanje donešenega denarja. Za odvzeti denar so nam dali potrdilo. Kaj je sedaj s tem odvzetim denarjem? Predali našega časopisja so polni poročil o reševanju valutnega vprašanja, o ministrskih in strankarskih posvetovanjih, o grožnjah z ministrskimi demisijami, a za naš odvzet denar se noben človek več ne zmeni. To lažili so liberalci (dr. Žerjav sam!) in socialisti uboge delavce in kmete, da je odvzet je le v korist krome, ker bo zrasla njena plačilna moč; odvzeti denar se bo namreč uničil, kakor so pravili, in ne bo prišel več v promet. Toda odvzeti denar se ni uničil, ampak ga je država kot svoj denar dala zopet v promet, in da se vse obljube o večji plačilni moči krome postavijo na laž, je finančni minister dr. Veljkovič določil, da je v uradnem prometu dinar nasproti kroni zopet za pol krome več vreden — sedaj uradno 4 K. Vrednost krome torej pada. Odvzete krome so zopet v prometu ne kot naš, ampak kot državni denar. Kaj je sedaj z našimi potrdili o odvzetem denarju? Ali se nam vrne? Ali se nam vsteje pri izmenjavi? Kako se nam vsteje? Ali dobimo o b r e s t i za odvzeti denar? Socialisti in liberalci, ki ste zdaj na vladi ter uganjate te nevarne eksperimente, odgovorite nam jasno na stavljena vprašanja!

Pred izmenjavo novčanic, bankovcev stojimo. Nekateri socialisti pod vodstvom ministra Kordača in liberalci pod vodstvom njih načelnika dr. Kukovca delajo na to, da se izmenja en dinar za deset kron. Drugi socialisti in liberalci so baje za izmenjavo

Politične novice.

+ Pozor na občine! Pristni in samostojni liberalci so že začeli, kakor se nam poroča, slepariti za bodoče občinske volitve. Zbirajo neke podpise in kandidate. Ne verujte sleparjem in podreptnikom sleparjev, ki vas bodo osleparili pri valutnem vprašanju za 6 milijard, za vsa vojna posojila in za vse vojne odškodnine. Kar je poštenega in krščanskega skupaj!

+ Kako mislijo rešiti valuto. Pod tem naslovom smo včeraj priobčili uradni telegram o ureditvi valute, ki je sijajni vzor nejasnosti in konfuznosti. Vprašali smo finančne strokovnjake, ali ga razumejo; nič; vprašali smo stiliste; nič; vprašali slovničarje; nič! Edino ta-le stavek je jaseen: »Tudi nadalje pa ostane v veljavi za razmerje med krono in dinarjem sedaj obstoječa relacija 4:1.« Vprašamo, kako more ostati še nadalje ta relacija, ako pa se izmenja 1 dinar za 1 krono. Vse govorenje je torej zares samo slepomišenje, liberalci in socialisti nečejo in ne bodo izmenjali 1:1, ampak 4:1. Gorje ubogemu ljudstvu, ki mu odvzamejo sedaj 6 milijard, gorje pa tudi socialistom in liberalcem pri vclitvah!

+ Volilni program JDS je naznanjen v »Domovini« št. 2. Glasi se: upeljava enotnega užitniškega davka na vino in meso! Mnogo sreče!

+ Kaj rečejo socialisti? Uprava tobačnega monopola je odpovedala v zagrebški tobačni tovarni delo vsem delavcem, ki so krščansko-socialnega mišljenja. Torej preganjanje delavcev zaradi političnega prepričanja! Vlada je dala v Zagrebu zapreti voditelje javnih državnih nameščenec in jim razpustila stanovsko organizacijo radi triurnega manifestacijskega

Širite „Večerni list“!

štrajka za povišanje plač. Ali ni to gaženje koalicijske pravice? V vladi, ki nastopa tako protisocialno, sede tudi trije socialistični vodje. Socialisti, sram vas bilo za taka postopanja!

— **Kaznivo o najsurovejšem listu** je sprožil pred dnevi »Slovenski Narod«. Ker so o tem vprašanju mnenja deljena, bomo prosili za strokovnjsko razsodbo uredništvo socialističnega lista »Ljudski glas«, ki je dne 9. t. m. pokazal svoje strokovnjsko na tem polju s temi le stavki: »Oslovska trobenta steguje v zadnji številki že zopet svoj umazani jezik.« Slede izrazi: »Smo mu dali po lažnjavih zobeh«, »treba bo vzeti v roke pasji bič« itd. Končuje pa tako-le: »Se že moči, le malo počakaj še, ti že znani lažnivec, hujskač in hinavec.« — Ti literarni izrazi socialdemokratskega glasila nam dajejo jamstvo, da bo razsodba v vprašanju, kdo je najbolj surov, res strokovnjska in vredna stranke, ki je »najbolj napredna in najbolj kulturna«, kakor je v nedeljo — najbrž pomotoma — nazval socialna demokracija njen urednik gospod Golouh.

— **Najbolj napredna in kulturna stranka.** Tako je imenoval socialistični govornik socialno demokracijo na nedeljskem shodu za ženske. Ako je to napredno in kulturno, da od sedanje vlade, v kateri sedijo trije socialisti, ni dana ženskam volilna pravica, da je sedanja vlada zatvorila parlament, ne da bi razpisala volitve, da absolutistično vlada z naredbami in ukazi, da sklepa s Francijo vojne zveze za bodočnost, da okroira na svojo roko občinsko in državno volilno pravo, da razpušča poljubno avtonomne občine, zatvarja mirno štrajkujoče državljane, da pri valnem vprašanju oškoduje ljudstvo za 6 milijard, da preprečuje vseučilišče v Ljubljani, da ne skrbi za ljudsko prehrano in obleko, da ne pobija oduševstva, verižništva in korupcije, potem je naša slavna jugoslovanska socialpatricija zares kulturna in napredna stranka. Toda, kako umazana je ta naprednost in kako nizka ta kultura!

— **Ne obetajte, ampak izvršujte.** Naši socialpatricije obetajo po svojih shodih kmečkim delavcem zemljo, industrialnim delavcem socializacijo, ženskam volilno pravo, vsem skupaj nebena na zemlji. Ne obetajte, ampak kar dajte! Tri ministre imate v vladi, ki stoji in pade s to vašo trojico. Vlada je torej popolnoma v vaši oblasti. Trideset let bo minilo, in ne bo prišla situacija, da bi zopet dobili tri ministre. Zato pa ne sleparite, ampak dajte, izvršujte!

— **Dobro sredstvo.** Mnogo kapitalistov, oderuhov in verižnikov je s svojim ugrabljenim denarjem šlo v Švico, kjer se gospoda čuti varna za denar. Toda finančni minister je sedaj izjavil, da se bo s Švico sklenila posebna pogodba o zaplombi tega denarja potom obdavčenja. Tako dobljeni denar se bo porabil za plačila v inozemstvu. — Pa tega ni izjavil jugoslovanski demokrat in bankir Veljković, marveč kršč. socialc nemški fin. minister Erzberger. Tako delajo drugod!

— **Stolz lieb' ich den Spanier,** ljubim Španca, kadar je ponosen. Deputacija slovenskega organiziranega uredništva je bila v očigled aretacije članov Saveza javnih namestnikov v Zagrebu pri dr. Žerjavu ter ga — prosila, naj posreduje, da se postopa proti obdolžencem s t o g o p o z a k o n u e. Ali smo tako daleč, da moramo že prositi, da se proti nam po zakonu postopa? Kdor zaničuje se sam itd.

— **Kaznovani trgovci.** Zagrebške »Narodne Novine« zopet priobčujejo seznam trgovcev, kaznovanih radi oduševstva in verižništva. Po imenu soditi — sami zidovje! Treba bo ostrejših naredb proti temu plemenu. Pri nas pa je akcija dr. Žerjava proti oduševstvu in verižništvu mirno in tiho zaspala.

— **Novi davki v Nemški Avstriji.** V Avstriji bodo vpeljali premoženjsko oddajo. Davka prosto premoženje je določeno s 15.000 K in za vsako osebo v družini še zraven 5000 K. Davek začne s 5 odstotki ter se dviga stopnjevalno do 65 odstotkov. Razven tega se še namerava vpeljati davek na premoženjski prirastek in zvišanje pristojbin.

— **Odkod in odkdaj so sovjeti?** Karl Kautsky piše o tem v brošuri »Diktatura proletariata« to-le: Sovjetska organizacija je sad ruske revolucije iz leta 1905. Proletariat je takrat začel veliko splošno gibanje, za katero je potreboval veliko splošno organizacijo. Tajne organizacije socialdemokratov in socialrevolucionarjev so imele komaj nekaj stotin članov, ki so mogle uplivati le na par tisočev delavcev. Politicne in strokovne organizacije mas se pod carističnim absolutizmom niso smele ustanovljati. Edine organizacije delavskih mas, ki jih je zatekla revolucija, so bile od kapitala samega ustvarjene: posamezni obrtniki. Postale so organizacije za veliki boj proletariata. Vsak obrat se je spremenil v prostor, kjer se je opravljalo materialno delo, v organizacijo za politično propagando in dejanje. Delavci vsakega obrata so se zbrali ter volili odposlance, ki so se združili v »bor odposlancev« v sovjet. Bila je stranka

menševikov, ki je sprožila to organizacijo. Ko je izbruhnila druga ruska revolucija leta 1917, je nastala zopet sovjetska organizacija. Sovjeti od leta 1905 so bile lokalne organizacije, omejene na nekatera mesta. Sovjeti od leta 1917 niso bili samo mnogobrojni, temveč so se tudi tesno zvezali. Posamezni sovjeti so se združili v večje zveze, ki so dalje združile celo državo segaajočo organizacijo, koje organi so bili od časa do časa vsesovski sovjetski kongresi in stalni centralni izvršilni komiteji. Sovjetska organizacija je ena izmed največjih prikazni sedanjega časa. Izgleda, da bo v velikih bojih med kapitalom in delom, kojim se bližamo, postala odločilnega pomena. Novembra 1917 so dobili boljševiki v zvezi z levimi socialrevolucionarji večino v delavskih sovjetih.

Dnevne novice.

— **Invalidske pokojnine.** Oddelek za narodno brambo deželne vlade za Slovenijo sporoča: Za nakazovanje invalidskih pokojnin ostanejo v Sloveniji v veljavi naredbre, izdane od poverjeništvu za narodno brambo, ne pa tozadevni stari avstrijski zakon.

— **Izguba vojaških dokumentov.** Ker se je v zadnjem času pojavilo več slučajev, da odpušteni vojniki izgubljajo svoje vojaške dokumente (odpustnice itd.), s katerimi se potem drugi okoriščajo, je komandant IV. armijske oblasti odredil, da se v bodoče taki slučajji — izguba dokumentov strogo kaznuje.

— **Uspesna rešitev stanovanjskega vprašanja.** Da odpomore pomanjkanju stanovanj, je milanska mestna občina sprejela načrt arhitekta Brodie za zazidavo Mac Mahonovih poljan. Svet so zmerili, napravili potrebne ceste in začeli z zidavo malih hišic z 2 do 5 sobami. Vsaka hišica ima kopalnico in najmanj 100 kvadratnih metrov vrta. Predpisi veleajo, da se morajo na sprednji strani gojiti cvetlice, v ozadju pa zelenjava. Prve hišice bodo do marca tekočega leta gotove. Razen na Campo Mac Mahon ustanavlja občina še na treh drugih koncih mesta delavske kolonije. To se je zgodilo v Milanu in ne na Slovenskem!

— **Tobak zopet podražen.** Delegacija ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani poroča: Vsled novega uradnega kurza za 100 dinarjev 400 K, ki se je došlo z naredbro finančnega ministrstva z dne 1. prosinca 1920, št. 148.315, se bodo od 15. januarja 1920 dalje prodajali tudi tobačni izdelki po tem kurzu namesto po dosedanjem kurzu 1 dinar = 3 K 50 vin. Kronske cene se torej povišajo za 14.285 odstotkov; domači tobak za pipo, ki je sedaj stal 1 K 10 vin. (25 gr), se bo prodajal od 15. januarja 1920 naprej po 1 K 25 vin.; klobase 1 kg po 32 K namesto po 28 K; fini turški tobak za svačice (25 gr) po 5 K namesto po 4 K 38 vin.; fini hercegovski tobak (25 gr) po 4 K namesto po 3 K 50 vin.; srednjejni turški tobak (25 gr) po 2 K 75 vin. namesto po 2 K 42 vin.; športke po 20 vin. komad namesto 18 vin.; dame po 24 vin. komad namesto po 21 v.; egiptovske po 52 vin. komad namesto po 46 vin.; viržinke in portorike po 1 K 20 v. komad namesto 1 K 05 vin.; trabuke in britanike po 2 K namesto 1 K 75 vin. itd. Originalne cene v dinarjih, ki so označene v zadnjem cenovniku, ki se je izdal dne 3. grudnia 1919, ostanejo torej neizpremenjene, samo kronske cene se morajo preračunati po novem kurzu.

— **Najnesrečnejši ljudje v Jugoslaviji** so kljub draginji in splošni revščini ubogi »šnofarji in šnofarice«. Kadilec ali kadilka si že preskrbi svojo smotko, svačico, tobak ali »čik«, šnofarji so pa izročeni naravnost obupni in zavajajo kadilce in kadilke, ker niti za suho zlato za svoj nesničesar ne dobe.

— **Dijaštvo v boju proti analfabetizmu.** Zagrebški vseučiliški profesor dr. Šilović je poslal svojim slušateljem, ki vsled razmer ne morejo redno obiskovati predavanj, pismo, v katerem zahteva od njih, da do konca tek. polletja nauče čitati in pisati vsaj 30 odraslih analfabetov. Obenem jim je poslal učne pripomočke in navodila.

— **Vihar na Bavarskem.** Vihar, ki divja po Bavarskem že dva dni, je zlasti na telefonskih in brzojavnih progah napravil veliko škodo. Telefonska zveza z Berlinom, Hamburgom in Frankfurtom je prekinjena. Zveza z Dunajem je mogoča le preko Solnograda.

— **Finančni položaj graške mestne občine.** Proračun mestne občine graške za l. 1920 izkazuje okroglo 57 milijonov kron izdatkov in 18,3 milijona kron primanjkljaja. Stanje je tem težje, ker ima občina po nesrečnih pogodbah v važnih mestnih podjetjih vezane roke. »Grazer Volksblatt« priznava težavni položaj občine in pravi, da danes nihče ne bi mogel sestaviti ugodnejšega proračuna. Obsoja pa kratkovidno politiko v prejšnjih dobah, ki je poznala samo dvoje: antiklerikalstvo in nemško nacionalstvo, vse drugo pa je zanemarljivo.

— **Izkušnje in izpričevala za analfabete.** Na Hrvatskem bodo obiskovalcem analfabetskih tečajev izdajali izpričevala. Istotako se more prigrisati za izkušnje vsak, kdor se je sam naučil čitati in pisati, da dobi izpričevalo.

Ljubljanske novice.

— **Ij Krekova prosveta.** Za Zvezo uradnic in trgovskih nastavljenk se bo vršil govorniški tečaj vsak torek ob pol 7. uri v društvenih prostorih. Začetek danes.

— **Ij Odvetniško pisarno** je otvoril dr. Milan Šubic.

— **Ij Razmere v bolnici.** Pišejo nam: Zadnjič smo brali, da bolniki niso zadovoljni s »pogreto rihto«. Navajam kot soboljni tudi slučaj, da je bilo pred par dnevi ukradeno perilo nekemu revežu. Bolnik bi moral iz bolnice brez srajce in spodnjih hlač, da se ga nista usmilila neki strežaj in vratar vsak z enim kosom perila. To se je zgodilo na oddelku št. 2. Pa ti slučajji niso osamljeni, gotovo se bo našel še kak človek, ki ima kaj pripomniti iz življenja v ljubljanski bolnišnici.

— **Ij Vlomov in tatvin** je v Ljubljani vedno dovolj na dnevnem, oziroma nočnem redu. Policijo bo treba še pomnožiti.

— **Ij Strel skozi okno.** Dne 7. januarja je priletelo več svinčenk iz pušk v Auerspergovo hišo v Bavarski ulici. Ena svinčenka je priletela v kuhinjo in je ranila služkinjo Franciško Pradov v desno nogo. Pradova se je zgrudila nezavestna. Poklicani zdravnik dr. Kraigher ji je podelil prvo pomoč.

Razne novice.

— **Tiskovna palača v Düsseldorfu.** Ne smemo si tajiti dejstva, da so naši nemški sosede kmalu prišli iz depresije, ki jo je povzročil njih poraz na bojišču. Zdaj delajo na vse pretege, da bi kar najprej spet stali na trdnih nogah in da bi spet prišel znaten del svetovnih gospodarskih interesov v njih roke. V Düsseldorfu, ki šteje 500.000 prebivalcev, so izdelali prekrasen projekt, zgraditi velikansko tiskovno palačo. Že zdaj so Nemci vse potrebno ukrenili, da bi se v njih tiskovni palači osredotočila poročila celega sveta. Vsi veliki svetovni listi bodo imeli v düsseldorfski palači svoje zastopnike in upanje je, da bodo imele vse pomorske, železniške in potovalne družbe v tej prekrasni palači — tiskarni svoje urade. Da bo ta palača brzojavno in telefonsko križišče, se umeje samo ob sebi. Tiskovna palača je projektirana v velikem obsegu. Sredi neizmernih zgradb poslopij bo stal stolp, 150 metrov. V njegovih 30 nastropjih bodo uradi brezžičnega brzojave, kavarnice, čajnice ter intimno gledališče. Zunanja fronta poslopij znaša 250 m. Trideset metrov visoka poslopja bodo imela po 6 nastropij. V teh poslopijih bodo razen delavnic, pisarnic, veliko gledališče, kino, dvorana za zabavo, klubove dvorane, dvorane za predavanja, konferenčna sobana itd. Kako je videti, je načrt v resnici jako lep. Zanimivo so besede, ki jih je o tem novem kulturnem središču napisal düsseldorfski dopisnik »N. W. J.«: Posebno pohvalo zasluži, da bo novo podjetje prispevalo k splošnemu razumevanju narodov. Izpolnilo bo poslanstvo, ki ga danes ne moremo še primerno ceniti. Cesar ni mogla naša mirovna palača nikdar doseči, da bi služila praktični misli svetovnega mira, to lahko doseže svetovna tiskovna in trgovska palača. Z zidanjem prično prihodnji mesec in čez leto dni bo prekrasna ta palača pod streho.

— **Pridelovanje jekla v Ameriki.** V Združenih državah se je izdelalo leta 1918. 43.051.022 ton jeklenih in gotov, 1.411.410 ton litega jekla, jeklene pločevine skoraj 3 milijone, a železne pločevine mehke vrste 1.573.976 ton. Produkcija pločevine močnejše ko 0,75 mm je narasla z 1.429.052 ton (1913) na 3.443.826. Potreba se ceni na 1½ milijona ton, produkcija pa znaša 4 milijone ton, torej ga preostaja 2½ milijona ton.

— **Srečna Francoska.** Minister za javna dela Jourdain je izjavil, da je brezposelnost skoraj popolnoma ponehala. V aprilu je bilo v Parizu še 70.000 ljudi brez dela, v decembru pa že samo 4000. V opustošenih pokrajinah, za katere so bile izdane posebne odredbe, je prejelo samo 8000 oseb podpore brezposelnosti.

— **Oderuhom odvzemo telefon** na Češkem. Poštni minister Stanek si je dal od praške policije sestaviti seznam vseh znanih oderuhov, katerim sedaj odvzamejo telefone, ako so jih imeli.

— **Gospodski vlomilci.** V Gradcu so zaprli 27letnega posestnika vile Bruna Steinerja, sina višjega finančnega uradnika in bivšega vseučiliščenika Bruna Steinerja ter vseučiliščenika Karla Stankowitza. Oba sta se udeleževala vlomov in tatvin glasovitega vlomilca Kosainza, ki že delj časa sedi na varnem ter je sedaj izdal svoja tovariša. V Steinerjevi vili so pri hišni preiskavi našli za 40.000 K ukradenih dragocenosti. Steiner je oženjen.

— **Današnji časi niso za ples.** Belgijski kralj Albert je odredil, da se letošnjo zimo ne bo plesalo v kraljevi palači. Za vzrok navaja dejanstvo, da je dežela še preveč izmučena in je v njej mnogo trpečih družin.

— **Kaj vse se najde v dunajskih kanalih.** Te dni se je vršila na Dunaju obravnava proti raznim osebam, ki so od čistilca kanalov Ivana Schinkowicz kupili srebrne kavne žličke in podobne predmete. Teh žliček je našel Schinkowicz na stotine v kanalu — ena sama stranka jih je kupila od njega 40. Žličke so večinoma last kavarn in hotelov, kjer jih osebe s pomislami zliža v lijak, odkoder pridejo v kanal. Kupovalci kanalovskih dragocenosti so bili obsojeni na večje ali manjše globe.

— **Najstarejši časnik na svetu.** Se prej ko so mislili v Evropi na izdajanje časopisov, so imeli Kitajci že svoj časnik, ki je izhajal v Pekingu z imenom »Kral s Pao« ali »Pekinske Novice«. Ustanovili so ga v sedmim stoletju po našem štetju ter izhaja še danes ta dan. Časopisnemu podjetju, ki se ponosa s 1500 letnim delovanjem, vsa čast! Najstarejši evropski časopis je vsekako angleški časnik »The Oxford Gazette«, ki je bil ustanovljen l. 1655.

Kaj delajo Lahi na Dunaju.

— **LDU Dunaj.** 10. januarja. V mestu se vedno pogosteje oglašajo pritožbe na italijanske častnike, ki porablajo svojo uradno navzočnost na Dunaju v kupčijske namene. Ko so se te pritožbe objavile tudi v časopisih, je italijanska misija smatrala za potrebno, da nanje uradno odgovori. V časopisih je objavila nastopno izjavo: »Ugotoviti moramo, da je tukajšnji misiji veljalo vedno kot najvišje načelo odgovornost činiteljev, naj se člani te misije pečajo zgolj s svojimi nalogami; iskati si zasebnih koristi, je veljalo vedno za strogo prepovedano. Če so se pojavile domneve, da so se častniki proti svoji dolžnosti spuščali v opravila, ki so z njihovim stališčem nezdružljiva, se je takoj uvedla natančno preiskava in so se dotični častniki od nadaljnega službovanja pri misiji odstranili. V resnici se je pa le redkokdaj pripetilo, da je bil tak ukrep potreben. Poudariti je treba, da so že pomisleki o ravnanju katerega častnika zadostni, da se odpošlje z Dunaja.« Nadalje priznava uradna izjava, da prihajajo mnogi bivši italijanski častniki na Dunaj, da tu oblačijo italijansko uniformo in da v njej opravljajo svoje kupčije, za kar ne prevzema misija nobene odgovornosti in odklanja napade, ki tudi v takih slučajih letijo nanjo. — Te zasebne kupčije, kakor tudi vedno se ponavljajoči izgredi italijanskih vojakov in njih prepripi s prebivalstvom vplivajo znatno na razpoloženje Dunaja do italijanske misije.

Narodno gledališče.

Opera:

13. jan., torek, Prodana nevesta. Ab. D.
14. jan., sredo, Sanje, balet. Abon. B.
15. jan., četrtek, Rusalka. Abon. A/B.
16. jan., petek, »Rigoletto« izven abonm.

17. jan., sobota, »Sanje« na abonm. C

Drama:

13. jan., torek, zaprta.
14. jan., sredo, »Hlapci« na abonm. C
15. jan., četrtek, Na dnu. Abonm. E.
16. jan., petek, Na dnu. Abonm. B.

Aprovizacija.

— **a »Samopomoč« v Ljubljani** pozivlja svoje člane, naj predložijo zadržni pisarni nemudoma »Izkaznico za cenejšo prehrano«, ki jo dobe na magistratu za aprovizacnem uradu. — V poslovalnici »Samopomoči« se od torka, 13. t. m. prodajajo zopet živila od 8. do tri četrt na 12. dop. in od 2. do tri četrt na 5 pop. po sledečem redu: 13. t. m. dop. od št. 1—150, pop. od št. 151—300; 14. t. m. dop. od št. 301—450, pop. od 451—600; 15. t. m. dop. od št. 601—750, pop. od 751—900 itd. vsak dan po 300 števil do št. 3000. Poleg masti moke in drugih živil je dobiti tud kisa (1 l za družino) ter klobas, kolikor jih je sedaj na razpolago. Ostale številke pridejo pri dobavi klobas kasneje na vrsto. Člani naj jemljejo odpadajočo količino živil kolikor možno naenkrat ali vsaj v dveh delih, da se delo olajša. Držati se je točno vrstnega reda; zamudniki se bodo upoštevali po št. 3000. Člani »Samopomoči« v Ljubljani morejo prestatiti le v Ljubljani ali v ljublj. okolici stalno živeči organizirani javni nameščenci, vpo-kojenci in njih vdove in sirote.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.